

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
PEDRO CRUZ VILLALÓN
esitatud 4. detsembril 2014¹

Kohtuasi C-516/13

**Dimensione Direct Sales srl,
Michele Labianca**
versus
Knoll International SpA

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Bundesgerichtshof (Saksamaa))

Autoriõigus — Direktiiv 2001/29/EÜ — Levitamisoigus — Artikli 4 lõige 1 — Mõiste (teose originaali või koopia) „levitamine üldsusele” müümise teel või muul viisil — Lepingu sõlmimise eesmärgil esitatud pakkumused — Veebisait, millel pakutakse müüa kaitstud mööbliesemete koopiaid ilma nende levitamise ainuõiguse omaja nõusolekuta — Invitatio ad offerendum — Reklaamimeetmed

1. Käesolevas kohtuasjas on Euroopa Kohtule esitatud kolm eelotsuse küsimust, milles palutakse tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas² artikli 4 lõiget 1 – õigusnormi, millega antakse autoriõiguse omajatele ainuõigus oma kaitstud teoste originaali ja koopiaid levitada. Põhikohtuasja aluseks olevad faktilised asjaolud, mis erinevad siiani - eelkõige seoses kohtuotsustega Peek & Cloppenburg³ ja Donner⁴ - ette tulnud faktilistest asjaoludest, annavad Euroopa Kohtule võimaluse käsitleda taas küsimust, missugune on levitamisoiguse ulatus selle sätte tähenduses, ja seda mõistet täpsustada.

I. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

2. Direktiivi 2001/29 põhjenduses 28 on märgitud:

„Käesoleva direktiivi kohane autoriõiguste kaitse hõlmab ainuõigust kontrollida materiaalsetes esemetes sisalduva teose levitamist. Kui originaalteose või selle koopiade esmamüük ühenduses on toimunud õiguste valdaja poolt või tema nõusolekul, ei ole tal õigust ühenduses kontrollida nimetatud objekti edasimüüki. See õigus jääb aga kehtima, kui originaalteos või selle koopiad müüakse õiguste valdaja poolt või tema nõusolekul väljaspool ühendust. Autorite rentimis- ja laenutamisoigused on sätestatud direktiivis 92/100/EMÜ. Käesoleva direktiiviga ette nähtud levitamisoigus ei mõjuta nimetatud direktiivi I peatüki rentimis- ja laenutamisoigusi käsitlevate sätete kohaldamist.”

1 — Algkeel: prantsuse.

2 — EÜT L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230.

3 — C-456/06, EU:C:2008:232.

4 — C-5/11, EU:C:2012:370.

3. Direktiivi 2001/29 artiklis 4, milles on ette nähtud ainuõigus teost levitada, on sätestatud:

„1. Liikmesriigid näevad ette, et autoritel on ainuõigus lubada või keelata oma teoste originaalide ja koopiade levitamist üldsusele müümise teel või muul viisil.

2. Levitamisoõigus teose originaali või koopiade suhtes ühenduses ei lõpe, v.a juhul, kui õiguste valdaja poolt või tema nõusolekul toimub ühenduses kaitstud objekti esmamüük või muul viisil omandiõiguse üleminek.”

B. Saksa õigus

4. Saksa autoriõiguse seaduse (Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz, edaspidi „UrhG”)⁵ §-s 15 on nähtud ette:

„1. Autoril on ainuõigus oma teost materiaalses vormis kasutada. See õigus kätkeb:

- 1) reprodutseerimisõigust (§ 16),
- 2) levitamisoigust (§ 17)
- 3) eksponeerimisõigust (§ 18).

[...]”.

5. UrhG § 17 lõikes 1 on „levitamisoigust” määratletud järgmiselt:

„Levitamisõigus on originaalteose või selle koopiade üldsusele pakkumise või kättesaadavaks tegemise õigus.”

II. Vaidluse aluseks olevad asjaolud

6. Knoll International⁶ SpA on Itaalia õiguse alusel asutatud äriühing, mis kuulub rahvusvahelisse kontserni Knoll, mille emaettevõtja Knoll Inc.⁷ asukoht on Pennsylvania (Ameerika Ühendriigid). Kontsern Knoll toodab ja müüb kogu maailmas mööblit, eelkõige mööblit, mille on loonud Marcel Breuer ja Ludwig Mies van der Rohe ja mida kaitstakse kui tarbekunstiteoseid autoriõigusega. Knoll Internationalile kuuluvad autoriõiguse alusel Marcel Breueri disainitud mööbli kasutamise ainuõigused ning tal on õigus tugineda autoriõigustele, mis on Knollil Ludwig Mies van der Rohe mööblile.

7. Dimensione Direct Sales srl⁸ - esimene kassatsioonkaebuse esitaja põhikohtuasjas - on Itaalia õiguse alusel asutatud osaühing, mida juhib teine kassatsioonkaebuse esitaja põhikohtuasjas M. Labianca. Dimensione Direct Sales levitab Euroopas disainmööblit otsemüügi kaudu ning pakub mööblit müügiks oma veebisaidil www.dimensione-bauhaus.com, mis on kättesaadav eelkõige saksa keeles. Peale selle tegi ta 2005. ja 2006. aastal Saksamaal oma pakkumustele reklaami mitmes ajalehes ja ajakirjas ning ühes reklaamprospektis järgmise sõnumiga: „Omandate mööbli juba Itaalias, maksate aga alles kaubale järele tulles või kauba kohaletoimetamisel makset vastu võtma volitatud vedajale (soovi korral pakume vedajat meie)”.

5 – Edaspidi „UrhG”.

6 – Edaspidi „Knoll International”.

7 – Edaspidi „Knoll”.

8 – Edaspidi „Dimensione Direct Sales”.

8. Knoll International esitas autoriõigusele tuginedes Landgericht Hamburgile (Saksamaa) taotluse, milles palus esiteks keelata kassatsioonkaebuse esitajatel põhikohtuasjas pakkuda Saksamaal mööblit, mis vastab Marcel Breueri ja Ludwig Mies van der Rohe disainitud mööblile, sest see ei pärine ei temalt ega Knollilt. Lisaks sellele esitas ta teabenõude, palus tuvastada, et nad on kohustatud hüvitama kahju, ja taotles kohtuotsuse avaldamist.

9. Landgericht Hamburg rahuldab Knoll Internationali taotlused ning Hanseatisches Oberlandesgericht (Saksamaa) jättis apellatsiooniasemes selle otsuse muutmata. Seejärel esitasid kassatsioonkaebuse esitajad põhikohtuasjas eelotsusetaotluse esitanud kohtule kassatsioonkaebuse, mis sai menetlusloa.

III. Eelotsuse küsimused ja menetlus Euroopa Kohtus

10. Leides, et selle vaidluse lahendamiseks, mille asjus tema poole pöörduti, on vaja, et Euroopa Kohus teeks otsuse direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 tõlgendamise kohta, esitas Bundesgerichtshof (Saksamaa) Euroopa Kohtule kolm järgmist eelotsuse küsimust:

„1. Kas direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 kohane levitamisõigus hõlmab õigust pakkuda teose originaali või koopiaid üldsusele müügiks?

Juhul kui esimesele küsimusele tuleb vastata jaatavalt:

2. Kas õigus pakkuda teose originaali või koopiaid üldsusele müügiks hõlmab peale lepingu sõlmimise eesmärgil esitatud pakkumuste ka reklaamimeetmeid?

3. Kas levitamisõigust rikutakse ka juhul, kui pakkumine ei too kaasa teose originaali või koopiate omandamist?”

11. Bundesgerichtshof esitas oma eelotsusetaotluses põhjused, miks ta arvab, et tema kolmele küsimusele tuleb vastata jaatavalt. Meenutades, et direktiivi 2001/29 üks eesmärke on tagada autoriõiguse kaitse kõrge tase ja sobiv tasu, leiab ta, et artikli 4 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see oleks laia ulatusega.

12. Bundesgerichtshofi sõnul peaks ainuõigus lubada või keelata oma teose originaali ja koopiate „levitamist” üldsusele „müümise teel või muul viisil” hõlmama koopiate müügipakkumist, st peale lepingu sõlmimise eesmärgil esitatud pakkumuste ka reklaamimeetmeid, ning seda isegi sellisel juhul, kui see ei too kaasa teose originaali või koopiate omandamist. Seega tuleb pakkumist mõista majanduslikus tähenduses ja see ei kattu „lepingu sõlmimise eesmärgil esitatud pakkumuse” õigusliku määratlusega, mistõttu ka reklaamimeetmeid, millega kutsutakse omandama teatava teose koopiaid, tuleb pidada üldsusele tehtud pakkumiseks, millele laieneb levitamisõigus direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 tähenduses.

13. Eelotsusetaotluse esitanud kohus arvab, et „levitamisõiguse” niisugune tõlgendus ei ole vastuolus kohtuotsusega Peek & Cloppenburg⁹. Kuigi Euroopa Kohus leidis selles kohtuotsuses, et mõiste „levitamine üldsusele” alla kuuluvad üksnes toimingud, millega kaasneb omandiõiguse üleminek, ei saa põhjendusi, mis ta selles küsimuses esitas, tõlgendada nii, et levitamisõigus direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 tähenduses ei hõlma ühtegi niisugust üleminekut ettevalmistavat toimingut. Teose originaali või koopia pakkumine müügiks on selle eseme omandiõiguse üleminekuga seotud, sest selle pakkumise eesmärk on niisugune üleminek.

9 — EU:C:2008:232.

14. Ta meenutab ka, et kohtuotsuses Donner¹⁰ leidis Euroopa Kohus, et ettevõtja, kes suunab oma reklaami isikutele üldsuse seast, kes elavad teatavas liikmesriigis, ja loob või pakub neile kasutada spetsiifilise kättetoimetamise ja tasumise süsteemi või võimaldab kolmandal isikul seda teha, et isikutel üldsuse seast oleks võimalik saada selles liikmesriigis autoriõigusega kaitstavate teoste koopiaid, tegeleb liikmesriigis, kus kättetoimetamine aset leiab, „üldsusele levitamise” direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 tähenduses.

15. Põhikohtuasja kassatsioonkaebuse esitajad ja vastustajad, Hispaania valitsus ja Euroopa Komisjon esitasid kirjalikud seisukohad ning nende suulised seisukohad kuulati ära avalikul kohtuistungil, mis toimus 11. septembril 2014.

IV. Eelotsuse küsimused

A. Poolte seisukohad

16. Kassatsioonkaebuse esitajad põhikohtuasjas väidavad, et niisugusel juhul nagu põhikohtuasjas, kui lihtsalt pakutakse disainmööblit, ei saa olla tegemist levitamisega ei „müümise teel” ega „muul viisil” direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 tähenduses. Kui kohtuotsuses Donner¹¹ võttis Euroopa Kohus arvesse reklaamimeetmeid, siis ainult märkidena ettevõtja soovist pöörduda isikute poole üldsuse seast liikmesriigis, kus levitamistegevus tegelikult aset leidis.

17. Mõte, et mõiste „levitamine” puhul tuleb kasutusele võtta lai tõlgendus, et tagada õiguste omajate kaitse ja eelkõige mitte kahjustada viimaste turge, on nende sõnul põhjendamatu, kui pakkumisega ei kaasne mingit omandamist. Niisugusel juhul ei kannu õiguse omaja kahju ning tal ei ole seega õigust hüvitisele. Ka ei ole vaja mõiste „levitamine” ulatust laiendada nii, et vastavalt sellele ulatusele oleksid keelatud reklaamimeetmed, sest Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta¹² artikli 9 lõike 1 punktis a on sõnaselgelt ette nähtud pädevate kohtute võimalus anda ajutisi meetmeid käsitlev määrus, et vältida intellektuaalomandi õiguste ähvardavat rikkumist. Intellektuaalomandi õigusi rikkuvale toimingule eelnevad toimingud võib sel alusel seega keelata, ilma et oleks vaja asuda seisukohale, et need eelnevad toimingud ise kahjustavad asjaomaseid õigusi.

18. Knoll International arvab, et põhikohtuasja asjaolusid arvestades soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus oma küsimustega teada peamiselt seda, kas Dimensione Direct Sales'i tehtava reklaami võib keelata seepärast, et see kahjustab tema levitamise ainuõigust direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 tähenduses. Ta leiab siiski, et need küsimused põhinevad mõiste „levitamisõigus” selle sätte tähenduses ulatuse vääral tõlgendusel, mis põhineb omakorda sellel, kuidas Euroopa Kohus on seda mõistet tõlgendanud oma kohtuotsuses Peek & Cloppenburg¹³, st viimase liiga kitsendaval tõlgendusel.

19. Euroopa Kohus leidis nimelt, et autoriõiguse omajal on levitamise ainuõiguse tulemusena üksnes õigus kontrollida tarbekunstiteose originaali või koopia omandiõiguse üleminekut, kuid mitte ühegi teise õiguse üleminekut. Selle tõlgendusega eirataks tema sõnul aga direktiivi 2001/29 mõtet ja eesmärki.

20. Knoll International arvab, et eelotsusetaotlusega on tõstatatud peamiselt küsimus, kas direktiivi 2001/29 artikli 4 lõiget 1 tuleb rahvusvahelisest õigusest lähtudes pidada õigusnormiks, mis näeb ette minimaalse kaitse või vastupidi, ühtlustatud maksimaalse kaitse.

10 — EU:C:2012:370.

11 — EU:C:2012:370.

12 — ELT L 157, lk 45; ELT eriväljaanne 17/02, lk 32.

13 — EU:C:2008:232.

21. Ta arvab selles osas, et Ülemaailmse Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni autoriõiguse lepingut, mis võeti vastu Genfis 20. detsembril 1996 ja kiideti Euroopa Ühenduse nimel heaks nõukogu 16. märtsi 2000. aasta otsusega 2000/278/EÜ¹⁴, ei saa tõlgendada nii, et see kahjustab siseriiklike õigusaktidega tagatud õigusi, käesoleval juhul kõiki mõeldavaid tuntud ja tundmata õigusi kasutada oma teost immateriaalsel ja materiaalsel viisil, mille UrhG § 17 lõige 1 autoriõiguse omanikule annab. Direktiivi 2001/29 artikli 4 lõikel 1, tõlgendatuna vastavalt autoriõiguse lepingule, ei tohi seega olla mõju, mis piirab tarbekunstiteoste autoritel juba enne selle direktiivi vastuvõtmist liikmesriikides olemas olnud õigusi.

22. Knoll International teeb seega ettepaneku vastata eelotsuse küsimustele nii, et direktiivi 2001/29 artikli 4 lõikes 1 ette nähtud levitamiseõigus hõlmab õigust pakkuda teose originaali või koopiaid üldsusele müügiks, kusjuures tuleb täpsustada, et see õigus ei hõlma ainult lepingu sõlmimise eesmärgil esitatud pakkumusi, vaid ka reklaamimeetmeid, ning seda õigust on võimalik kahjustada isegi siis, kui pakkumine ei too kaasa omandamist. Ta leiab, et niisugused siseriiklikud õigusnormid, millega see õigus antakse autorile, ei ole igal juhul direktiivi 2001/29 artikli 4 lõikega 1 vastuolus.

23. Hispaania valitsus teeb ettepaneku vastata kõigile kolmele Euroopa Kohtule esitatud küsimusele eraldi jaatavalt.

24. Kõigepealt rõhutab Hispaania valitsus kohtuotsusele Donner¹⁵ viidates, et levitamist ei saa olla, kui ei ole lepingut, mille kohaselt müügi ese ostjale müüakse ja tarnitakse. Ta toonitab siiski, et selleks, et tegemist oleks müügiga, on hädavajalik, et üldsusele pakutaks müügilepingut, ning arvab seega, et levitamiseõigus peab hõlmama lepingu pakkumist kui iga müügilepingu mõödapääsmat ettevalmistavat etappi.

25. Seejärel leiab ta, et levitamiseõigus hõlmab mitte ainult lepingu pakkumist, vaid ka reklaami, kui pakkumine asetub oma eesmärgi poolest toote müüki ette valmistavate toimingute ahelasse ning ilma selleta ei oleks müük saanud aset leida.

26. Lõpuks märgib ta, et on võimalik, et levitamise ainuõigust rikutakse ka juhul, kui tegelikku müügitehingut ei toimu, aga pakkumine toimub spetsiaalselt vaidlusaluste kaitstud objektide omandamiseks mõeldud müügi- ja turustuskanali raames, mis eeldab kindlale üldsusele suunatud käitumist.

27. Komisjoni seisukoht muutus menetluse kirjaliku ja suulise etapi vahel.

28. Oma kirjalikes seisukohtades väitis ta peamiselt, et Euroopa Kohtu praktika praeguses seisus niisugusena, nagu see ilmneb kohtuotsustest Peek & Cloppenburg¹⁶ ja Donner¹⁷, eeldab levitamistoimingu asetleidmine direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 tähenduses müüki või ükskõik missugust muud omandiõiguse üleminekut. Mõiste „levitamine” kitsendav tõlgendus, millega müügilepingu sõlmimisele eelnevad toimingud jäetakse direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 kohaldamisalast välja, ei ole vastuolus selle õigusnormi eesmärgiga, milleks on tagada kaitse kõrge tase, ning tagatakse ka õiguskindlus, sest müügi või ükskõik missuguse teise omandiõiguse ülemineku vormi asetleidmise saab tuvastada objektiivsete kriteeriumide põhjal.

29. Suulises menetluses märkis komisjon siiski, et igasuguse müügipakkumise väljajätmine mõistest „levitamine” võib tekitada tühimiku autoriõiguste omajate kaitstes, sest direktiiviga 2004/48 ette nähtud õiguskaitsevahendeid saavad viimased kasutada ainult siis, kui tegeliku müügitehingu toimumine on tuvastatud. Ta leiab niisiis, et mõiste „levitamine” puhul on mõeldav niisugune tõlgendus, et see

14 — EÜT L 89, lk 6; ELT eriväljaanne 11/33, lk 208; edaspidi „autoriõiguse leping”.

15 — EU:C:2012:370.

16 — EU:C:2008:232.

17 — EU:C:2012:370.

hõlmab teatavaid pakkumisi, kui esiteks piiratakse seda määratluse laiendamist hoolikalt ja Euroopa Kohus määrab täpselt ja ühetaoliselt kindlaks levitamisoiguse alla kuuluva pakkumise kriteeriumid ning teiseks on direktiivi 2001/29 artikli 4 lõigete 1 ja 2 tõlgendus teineteisest erinev. Teiste sõnadega võib öelda, et kui lihtsalt pakkumist võib pidada lõike 1 kohaldamisalasse kuuluvaks sõltumata sellest, kas müük või ükskõik missugune omandioiguse üleminek leiab tegelikult aset või mitte, ei saa siiski asuda seisukohale, et see toob kaasa levitamisoiguse lõppemise lõike 2 tähenduses.

B. Õiguslik analüüs

30. Enne kui püüda vastata eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele, tuleb teha kolm sissejuhatavat märkust.

31. Kõigepealt tuleb märkida, et hagiga, mille Knoll International põhikohtuasjas esitas, püütakse peamiselt saavutada seda, et eelotsusetaotluse esitanud kohus keelaks Dimensione Direct Sales'il UrhG § 15 lõike 1 punkti 2 alusel pakkuda müügiks disainmööbli koopiaid, mis ei pärine ei temalt ega Knollilt, kusjuures tuleb täpsustada, et seda ei taotletud seetõttu, et oleks tõesti toimunud müügitehinguid, mis on nõuetekohaselt tuvastatud. Taotletav meede seisneks peamiselt selles – kuigi Knoll International ega eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole seda täpsustanud –, et Dimensione Direct Sales'il keelataks kasutada oma veebisaiti disainmööbli Saksamaal müügiks pakkumise eesmärgil. Teiste sõnadega palutakse keelata tal turustada vaidlusalust mööblit Saksamaa territooriumil oma veebisaidi või laiemalt lihtsalt reklaamimeetmete kaudu.

32. Käesolev kohtuasi eristub seega faktiliste asjaolude poolest direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 tõlgendamist käsitlevatest kohtuasjadest, mida Euroopa Kohus on varem arutanud ja millele pooled viitavad. Kohtuasjas, milles tehti kohtuotsus Peek & Cloppenburg¹⁸, puudutasid vaidlusalused asjaolud disainmööbli reproduktsioonide eksponeerimist üldsusele ja üldsuse võimalust neid reproduktsioone kasutada, ilma et neid oleks üldse turustatud, st ilma et oleks toimunud selle mööbli mingisugustki nõuetekohaselt tuvastatud tegelikku müüki või oleks olnud selle turustamiskavatsustki. Kohtuotsuste Donner¹⁹ ja Blomqvist²⁰ aluseks olnud kohtuasjades olid vaidlusalused kaubad seevastu tegelikult müüdnud ja see oli tuvastatud ning/või olid nad tarnitud või oli püütud seda teha. Põhikohtuasjas aga on väidetud, et Dimensione Direct Sales'il on kavatsus vaidlusalust mööblit turustada, kuid ei ole tuvastatud ühtegi tegelikku müügitehingut või tarnimist.

33. Seejärel täpsustab eelotsusetaotluse esitanud kohus – ilma et sellele oleks vastu vaieldud –, et esiteks kaitstakse vaidlusaluseid mööbliesemeid kui tarbekunstiteoseid Saksamaal autoriõigusega ja teiseks pakub Dimensione Direct Sales selle mööbli koopiaid oma veebisaidil müüa eelkõige Saksa üldsusele, ilma nende isikute loata, kellele õigused sellele mööblile kuuluvad, käesoleval juhul ilma Knoll Internationali ja/või Knolli loata.

34. Selles küsimuses tuleb meenutada, et kui väidetavate faktiliste asjaolude asetleidmise peab tegema kindlaks eelotsusetaotluse esitanud kohus, peab ta seejuures tagama vastavalt direktiivi 2004/48 artikli 3 lõikele 2 ka selle, et intellektuaalomandi õiguste järgimiseks vajalikke meetmeid, menetlusi ja õiguskaitsevahendeid rakendatakse viisil, mis võimaldab vältida tõkete loomist seaduslikule

18 — EU:C:2008:232.

19 — EU:C:2012:370.

20 — C-98/13, EU:C:2014:55.

kaubandusele²¹ ja ette näha kaitsemeetmeid nende kuritarvitamise vastu. Eelkõige peab ta veenduma, et õiguse omajad ei ole viinud vaidlusalust mööblit seaduslikult turule ega ole seda tehtud nende nõusolekul ning et levitamise ainuõigus, mis viimastel selle mööbli puhul on, ei ole direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 2 alusel lõppenud.

35. Lõpuks tuleb märkida, et oma teises eelotsuse küsimuses küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult sisuliselt, kas ka „reklaamimeetmed” võivad lisaks lepingu sõlmimise eesmärgil esitatud pakkumustele kuuluda mõiste „levitamisõigus” alla direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 tähenduses. Eelotsusetaotluse esitanud kohus annab siiski ainult väga vähe teavet reklaamimeetmete kohta, mida Dimension Direct Sales on võtnud või mida üldiselt silmas peetakse, mainides ainult reklaame ajalehtedes ja ajakirjades 2005. ja 2006. aastal.²² Ta ei selgita ka täpselt, miks tal on enda arvates vaja sellele küsimusele vastust, et lahendada vaidlus, mille osas on tema poole pöördutud, ning võtta meetmed, mida Knoll taotleb ja mida on ülevaatlikult kirjeldatud käesoleva ettepaneku punktis 31.

36. Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et vajadus anda liidu õiguse tõlgendus, mis oleks siseriiklikule kohtule tarvilik, eeldab, et siseriiklik kohus on määratlenud faktilise ja õigusliku raamistiku, millega seoses eelotsuse küsimused on esitatud, või vähemalt selgitab faktilisi olukordi, millel need küsimused põhinevad.²³ Euroopa Kohus on ka korduvalt leidnud, et eelotsusetaotluse mõte ei ole anda nõuandvaid arvamusi üldistes või oletuslikes küsimustes, vaid küsimus esitatakse, kui seda on vaja liidu õigust puudutava vaidluse tegelikult lahendamiseks.²⁴

37. Arvan seega, et kuna ei ole üksikasju asjaomase faktilise olukorra kohta ega ole näidatud, mis laadi ja millise ulatusega on meetmed, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus kavatses võtta, ei ole Euroopa Kohtul võimalik anda tema teisele küsimusele konkreetset tarvilikku vastust²⁵ ning see küsimus tuleb seega tunnistada vastuvõetamatuks.

38. Nende kaalutluste põhjal ja olles täpsustanud, et analüüsin esimest ja kolmandat küsimust koos, tuleb kõigepealt meenutada, et kohtuotsuses Peek & Cloppenburg²⁶ tõdes Euroopa Kohus, et ei direktiivi 2001/29 artikli 4 lõikes 1 ega üheski teises selle sättes ei ole mõistet „autoriõigusega kaitstud teose levitamine üldsusele” piisavalt määratletud.²⁷ Euroopa Kohus on siiski ka rõhutanud, et seda mõistet tuleb tõlgendada niivõrd, kuivõrd see on võimalik,²⁸ muu hulgas autoriõiguse lepingu sätetest lähtudes, sest direktiiviga 2001/29 püütakse jõustada ühendusele kõnealusel lepingust ja selle artiklist 4 tulenevad kohustused²⁹, nimelt võtta üle selle lepingu artikkel 6.³⁰

21 — Vt selle kohta Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingu lisa 1C toodud ja ühenduse nimel selle pädevusse kuuluvate küsimuste osas nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsusega 94/800/EÜ (EÜT L 336, lk 1, 214; ELT eriväljaanne 11/21, lk 80) heaks kiidetud intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu preambul ja artikli 41 lõige 1, mis käsitlevad kaubandust. Vt ka kohtuotsus Bericap Záródástechnikai (C-180/11, EU:C:2012:717).

22 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 7.

23 — Vt eelkõige kohtuotsus ÖFAB (C-147/12, EU:C:2013:490, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

24 — Vt eelkõige kohtuotsus Romeo (C-313/12, EU:C:2013:718, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).

25 — Vt selle kohta eelkõige kohtuotsused Meilicke (C-83/91, EU:C:1992:332, punktid 32 ja 33) ning Zurita García ja Choque Cabrera (C-261/08 ja C-348/08, EU:C:2009:648, punkt 35).

26 — EU:C:2008:232.

27 — *Ibidem* (punkt 29).

28 — Kohtuotsused Peek & Cloppenburg (EU:C:2008:232, punktid 30 ja 31) ning Donner (EU:C:2012:370, punkt 23).

29 — Kohtuotsus Peek & Cloppenburg (EU:C:2008:232, punkt 31).

30 — *Ibidem* (punkt 35).

39. Rõhutades, et autoriõiguse lepingu artikli 6 lõikes 1 on kirjandus- ja kunstiteoste autoritele kuuluva levitamiseõiguse mõistet määratletud nii, et see on ainuõigus lubada üldsuse juurdepääsu oma teoste originaalidele ja koopiatele müügi või „muu omandiõiguse ülemineku kaudu”,³¹ leidis Euroopa Kohus, et mõistet „levitamine müümise teel või muul viisil” tuleb tõlgendada kui „levitamise viisi, millega kaasneb omandiõiguse üleminek”.³²

40. Meenutades lisaks, et mõiste „levitamine” sisu direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 tähenduses tuleb tõlgendada liidu õiguses autonoomselt ja see tõlgendus ei sõltu nende tehingutele kohaldatavast seadusest, mille täitmiseks asjaomane levitamine aset leiab,³³ täpsustas Euroopa Kohus ka, et „levitamine üldsusele *leiab aset* terve rea toimingute kaudu, alates müügilepingu sõlmimisest kuni selle täitmiseni kauba kohaletoimetamisega isikule üldsuse seast”.³⁴

41. Vastupidi Dimensione Direct Sales’i väitele ei saa määratlusi, mille Euroopa Kohus on nii esitanud ja mida tuleb asetada nende konteksti - nagu ma juba rõhutasin³⁵ -, tõlgendada nii, et need ei võimalda levitamise ainuõiguse rikkumist tuvastada, kui tegelikku müüki aset ei leidnud, kuid võib asuda seisukohale, et toimingud, mis võivad olla levitamise ainuõiguse alusel keelatud, on ilmselgelt suunatud niisuguse müügitehingu sõlmimise soodustamiseks.

42. Võttes üle mõtte, mida väga tabavalt väljendas kohtujurist Jääskinen oma ettepanekus kohtuasjas, milles tehti kohtuotsus Donner³⁶, märgin, et „mõistet „levitamine müümise teel” tuleb tõlgendada viisil, mis annaks autoritele jõustatava ja tõhusa kontrolli oma teoste koopiate turustamise üle alates reprodutseerimisest turustuskanalite abil kuni autoriõiguse lõppemiseni autoriõiguse direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 2 mõttes”.

43. Nii võib see olla esiteks lepingu sõlmimise eesmärgil esitatud pakkumuste või ükskõik missuguse kaitstud objektide müügipakkumise korral, mis tehakse ilma õiguste omaniku nõusolekuta veebisaidil, millel asjast huvitatud isikute käsutusse antakse vahendid, mis võimaldavad neil tasuda oma ostude summat ja lasta need objektid endale tarnida.

44. Et veebisait on nagu kaupmehe müügikoht, kus – ükskõik kas alaliselt, perioodiliselt või ühekordselt – turustatakse kaitstud objekte, andes täpset teavet nende objektide ja hindade kohta ning tehes vastavate veebisaidi koostisosade läbi nende ostmise ja kättetoimetamise ostjale tehniliselt võimalikuks,³⁷ ning seetõttu on tegemist kohaga, mis on välja töötatud nii, et see võimaldab müügilepingute sõlmimist, siis tuleb asuda seisukohale, et see annab tunnistust soovist luua nende objektide levitamise kanal, mis kuulub hoolimata sellest, et seda lehte administreerivad füüsilised või juriidilised isikud järgivad kohaldatavaid õigusnorme,³⁸ direktiivi 2001/29 artikli 4 lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamisalasse.

31 — *Ibidem* (punkt 32).

32 — *Ibidem* (punkt 33).

33 — Kohtuotsus Donner (EU:C:2012:370, punkt 25).

34 — Kohtuotsused Donner (EU:C:2012:370, punkt 26) ja Blomqvist (EU:C:2014:55, punkt 28).

35 — Vt käesoleva ettepaneku punktid 31 ja 32.

36 — C-5/11, EU:C:2012:195, punkt 53.

37 — Vt selle kohta komisjoni 16. detsembri 2013. aasta teatis „Tegevuskava postipakkide kättetoimetamise ühtse turu lõpuleviimiseks – usalduse kujundamine kättetoimetamisteenuste vastu ja internetimüügi ergutamine”, COM(2013) 886 (final).

38 — Selles osas võib viidata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivis 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, lk 1; ELT eriväljaanne 13/25, lk 399) sätestatule või direktiividega, mis käsitlevad tarbijakaitset sidevahendite abil sõlmitud lepingute korral, kehtestatud nõuetele; vt eriti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivi 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, lk 64), artiklid 6 ja 8.

45. Niisuguses olukorras, mis näib vastavat põhikohtuasjas vaadeldavale olukorrale, on saidi administraatorite soov turustada kaitstud objekte piisavalt ilmne, ning tõenäosus, et müügitehinguid tõesti on sõlmitud või sõlmitakse, piisavalt suur, et keelata selline levitamine vastavate objektide autoriõiguse omajatele kuuluva levitamise ainuõiguse alusel, tingimusel et see õigus ei ole direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 2 tähenduses lõppenud ning et kohus, kellele võib vastav taotlus olla esitatud, võtab eelkõige direktiivi 2004/48 artikli 6 alusel meetmed, et esitataks vastavad tõendid.

46. Selles küsimuses tuleb lükata tagasi Dimensione Direct Sales'i argument, et ei ole vaja võtta kasutusele mõiste „levitamisõigus” direktiivi 2001/29 artikli 4 lõike 1 mõttes laia tähendust, sest liikmesriikide kohtutel on võimalik direktiivi 2004/48 artikli 9 lõike 1 punkti a alusel kohaldada „oletatavate eirajate” suhtes ajutisi meetmeid, et ära hoida ähvardav intellektuaalomandi õiguse rikkumine. Küsimused, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus on Euroopa Kohtule esitanud, puudutavad nimelt levitamisõiguse sisu, mitte niisuguse ähvardava intellektuaalomandi õiguse rikkumise ennetamise korda.

47. Nii võib see laiemalt, kuid samamoodi olla igasuguse ettepanekuga esitada pakkumus (*invitatio ad offerendum*), isegi igasuguse reklaamimeetmega,³⁹ mis puudutab kaitstud objekte ja on suunatud kindlale sihtrühmale, kui neid tehakse või võetakse eelkõige veebisaidi vahendusel või ühendusega sellele veebisaidile ilmselge kavatsusega saavutada nende objektide müügilepingute sõlmimine ja aidata omandiõiguse üleminekule otsustavalt kaasa.

48. Teen seega Euroopa Kohtule ettepaneku vastata eelotsusetaotluse esitanud kohtu eelotsuse küsimustele, et direktiivi 2001/29 artikli 4 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et levitamisõigus selle sätte tähenduses hõlmab kaitstud originaalteose või selle koopiate autoriõiguse omaja õigust keelata kõigil isikutel pakkuda seda originaali või neid koopiaid ilma tema nõusolekuta üldsusele müügiks, sealhulgas siis, kui selle pakkumisega ei kaasnenud omandamist, kuid niisugune pakkumine toimub ilmselge kavatsusega sõlmida müügilepinguid või teha muid toiminguid, millega kaasneb omandiõiguse üleminek.

V. Ettepanek

49. Teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata eelotsusetaotluse esitanud kohtu eelotsuse küsimustele järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas artikli 4 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et levitamisõigus selle sätte tähenduses hõlmab kaitstud originaalteose või selle koopiate autoriõiguse omaja õigust keelata kõigil isikutel pakkuda seda originaali või neid koopiaid ilma tema nõusolekuta üldsusele müügiks, sealhulgas siis, kui selle pakkumisega ei kaasnenud omandamist, kuid niisugune pakkumine toimub ilmselge kavatsusega sõlmida müügilepinguid või teha muid toiminguid, millega kaasneb omandiõiguse üleminek.

39 — Vt kohtuotsus Donner (EU:C:2012:370, punkt 29). Vt ka vastupidises tähenduses kohtujuristi ettepanek, Jääskinen, kohtuasi Donner (EU:C:2012:195, punkt 54).